

B4G DIŞ TOPLANTI RAPORU

(i) **Toplantı Başlığı/ İsmi:** Sınırdaki Karbon Düzenlemeleri Çalışma Grubu Üçüncü Toplantısı

(ii) **Toplantı Yeri ve Tarihi:** 7 Şubat 2022, 16:00-17:30

GÜNDEM:

1. Çalışma Grubu Başkanlığı değişikliği, Çağrı Bey'in kendini tanıtması
2. İcra Kurulları'nın oluşumu hakkında bilgi verilmesi
3. JPAL ile birlikte geliştirilen pilot projede gelinen son durum hakkında bilgi verilmesi
4. Bankalarla geliştirmeye çalıştığımız yeşil finansman konusundaki gelişmeler
5. Katılımcıların eklemek istediği diğer konular

(iii) Gündem Maddelerinin Görüşülmesi

1. Çalışma Grubu Başkanlığı değişikliği, Çağrı Bey'in kendini tanıtması

- Gündem konu başlıkları ve toplantı akışı hakkında genel bir bilgilendirme yapıldı.
- Sınırdaki Karbon Düzenlemeleri Çalışma Grubu'ndaki organizasyonel değişiklik hakkında bilgilendirme yapıldı. Sınırdaki Karbon Düzenlemeleri Çalışma Grubu yeni başkanı Çağrı Köseyener tanıtıldı.
- Türkiye Döküm Sanayicileri Derneđi Genel Sekreteri Koray Hatipođlu Sınırdaki Karbon Düzenlemeleri Çalışma Grubu'nun eş başkanı olarak tanıtıldı.
- Çalışma gruplarına ilişkin tutanakların ve katılımcı listelerinin Hedefler için İş Dünyası Platformu'nun web sitesinde yer aldığı belirtildi.

B4G DIŞ TOPLANTI RAPORU

2. İcra Kurulları'nın oluşumu hakkında bilgi verilmesi

- Projeleri hızlandırabilmek ve sorumluluk seviyesini artırmak amacıyla yeni oluşturulan İcra Kurulları hakkında bilgilendirme yapıldı.
- Yeni oluşturulan İcra Kurulları kapsamında Sınırdaki Karbon Düzenlemeleri Çalışma Grubu'nun İcra Kurulu'nda yer alan sivil toplum kuruluşları ve firma yetkilileri tanıtıldı. İcra kurullarında yer almak ve katkıda bulunmak isteyenlere çağrı yapıldı.

3. JPAL ile birlikte geliştirilen pilot projede gelinen son durum hakkında bilgi verilmesi

- SKDM ve İcra Kurulu üyeleri ile B4G'nin kurumsal destekçisi İş Bank'ın tema liderliğinde stratejilerinin geliştirildiği, Türkiye endüstrisinin karbon ayak izini azaltmaya yönelik farklı çalışmaları yapılandırmayı ve bu çalışmalardan edinilecek deneyim ile Türkiye genelinde orta, uzun vadede yaygınlaştırılabilecek modeller ortaya koymayı amaçlayan çalışmalardan bahsedildi. Programın odaklanabileceği farklı konu başlıklarının geliştirildiği ve hem SKDM ile ilgili öncelikli sektörlerin hem de dögüsel ekonominin önceliklendirdiği sektörlerin Türkiye'de orta ve büyük ölçekli işletmeler bakımından ne kadar büyük olduklarının analiz edilmeye başlandığı belirtildi. Hangi işletmelerin proje hedefinde olabileceği ve ilk pilot deneyimler ile hangi işletmelerin hangi sektörlerden, sonrasında bir öğrenme deneyimi ile kapsamlı bir program yapılandırabilme amacı ile dahil edilebileceğinin analizinin yapıldığı ifade edildi. Bu doğrultuda hangi uzmanlıkların gerektiği, hangi içerikler ile işletmelerin güçlendirilmesi, yol haritalarının çizilmesi gerektiği, gerekli operasyonel değişiklikler ve yatırımlar için ihtiyaç duyulan finansmanın yapılandırılması için iş dünyasının ihtiyaç duyacağı belli koşulları ortaya koyabilecek, avantajlı krediler ile yeşil yatırım için gerekli, mevcut finansal araçlardan farklılaşabilecek ürünler ortaya konulabilir konusunda çok çeşitli kurumlar ile görüşmelerin gerçekleştirildiği belirtildi. Daha önceki çalışma grubu toplantısında Bilkent Üniversitesi'nden Banu Hanım'ın yaptığı sunum ardından gelişen bazı konular hakkında bilgilendirme yapıldı. Katılımcılardan kendi kurumları, kendi üye tabanları ve sektörleri açısından yönlendirme yapmaları istendi.
- J-PAL ile birlikte geliştirilen pilot proje konusunda Başak Demir tarafından bilgilendirme yapıldı. Türkiye'de sınırdaki karbon düzenlemelerine yönelik fayda sağlayacak bir politika ve uygulama

B4G DIŞ TOPLANTI RAPORU

modelinin geliştirilmesi hedefiyle bu çalışmanın hazırlandığı belirtildi. 12 ayda yaklaşık 400 işletmeye ulaşılması hedeflendiği belirtildi. Belirlenecek şirketler açısından şirketin bulunduğu coğrafya, hem şirketin merkezinin hem de üretim alanının nerede bulunduğu, istihdam edilen kişi sayısının ne kadar olduğu, ana sektör faaliyet alanının hangi sektörler olduğu, özellikle satışta öne çıkan üç ana ürününün ne olduğu, varsa eğer Avrupa Birliği'ne ihraç edilen üç ana ürününün ne olduğu ve ihracat değeri, özellikle ilk program başlangıcında karbon emisyon oranının ne kadar olduğu ve bunun nasıl dönüştürülebileceğine dair bazı kriterlerin şirket seçim sürecinde ele alınacağı belirtildi.

- Hedeflenen 400 işletmeye genel anlamda Avrupa Yeşil Mutabakatı, Döngüsel Ekonomi, SKDM odağında bir bilgilendirme yapılacağı belirtildi. Sonrasında belirlenecek, 100'er firmadan oluşacak üç gruptan birinci gruba karbon azaltım teknolojilerine dair bir içeriğin sunulacağı bilgisi paylaşıldı. Diğer bir gruba ürün değiştirme, özellikle karbon emisyonu daha az ürünlerle kendi portföylerini geliştirmelerine yönelik bir içerik desteğinin sağlanacağı belirtildi. Üçüncü gruba da ürün kalitesini geliştirme doğrultusunda bir içerik sunulmasının planlandığı ifade edildi. Bütün içeriklerde hem teorik bilgi, hem vaka örnekleri hem de farklı uygulama modellerinin bulunacağı ifade edildi.

4. Bankalarla geliştirmeye çalıştığımız yeşil finansman konusundaki gelişmeler

- Her üç gruptan istekli işletmelere kendi projeleri hakkında finansal bilgi almak, bunları kredilendirme süreçleri, yöntemleri, araçları ile ilgili kısa danışmalık, koçluk almaları için bankacılarla birebir görüşme imkânı sağlanacağı belirtildi. Teknik eğitim ve koçluk desteklerinin ardından işletmelerin davranış değişikliğini ölçmek için etki analizinin gerçekleştirilmesi ve bu şirketler arasından belirlenecek en az 25 işletmeye hem birebir uzmanlık desteği sağlanarak yol haritalarının belirlenmesi konusunda destek sunulması hem de işletme ziyaretleri ve bu işletmelerin yeşil dönüşüm sürecinde ihtiyaç duydukları yatırımlar açısından yeşil finansman imkanlarına erişimlerinin destekleneceği ifade edildi. Bu noktada, görüşülen kurumlar ile yeşil finansman odağında avantajlı, düşük faizli kredi imkânı sağlamanın mümkün olup olmadığının konuşulan gündemler içerisinde olduğu belirtildi. İşletmeler için düşük faizli kredi imkânı yaratmanın işletmeler için süreci kolaylaştırabileceği görüşü paylaşıldı.

B4G DIŞ TOPLANTI RAPORU

- Captanomy tarafından, B4G işbirliğinde hazırlanan karbon ölçüm aracı hakkında bilgilendirme yapıldı. Bunun bir finansman ile ilişkilendirilme konusunda çalışıldığı belirtildi. Görüşülen kurumlar arasında kurumsal destekçi olan ve aynı zamanda programın da birlikte hazırlandığı İş Bankası ile hem bu projenin değerlendirildiği hem de daha farklı içerikler ve araçlar geliştirme konusunun gündemde olduğu ifade edildi.
- İş Bankası'nın yanı sıra başka bankalarla da görüşüldüğü belirtildi. Akbank ve Garanti bank ile yapılan görüşmelerden bahsedildi. Süreci anlatması için Nezahat Yıldırım'a söz verildi.
- Captanomy şirketlere, karbon emisyonları ile başlamak üzere, daha sonrasında da uçtan uca bir fotoğraf çekebilmek amacı ile şirketlerin mevcut durumunu ve geçmişe yönelik verilerini analiz etme amaçlarından bahsetti. Şirketin iklim uyumlu bir şekilde yeşil dönüşümü gerçekleştirebilmesi için ilk etapta ne durumda olduğunun anlaşılması gerekliliği ifade edildi. Ne durumda olduğunu anlamının ilk başta en azından şirketlerin operasyonel verileri ile başlanarak elektrik tüketimi, doğal gaz tüketimi gibi belli metrikler ile ISO standartlarına uygun bir şekilde tespit edilmesi gerektiği belirtildi. Bu konuda oluşturulan yazılım hakkında bilgilendirme yapıldı. Yazılımın şu anda birçok şirket tarafından kullanıldığı ifade edildi. Bu proje için yazılımın ölçüm kısmının ilk etapta ücretsiz olarak şirketlere verileceği belirtildi. Böylece kobilere belli bir kapsam içerisinde ücretsiz bir şekilde kendi ölçümlerini yapma fırsatı verileceği ifade edildi. Bu aşamadan sonra bankanın da istediği bazı risk analizlerinin olabileceği, bu risk analizlerinin de eklenerek bir rapor oluşturulma hedefinden bahsedildi. Bu konuda ön çalışmaların tamamlandığı pilot aşamasına geçildiği belirtildi. Birinci aşamada, herhangi bir şirketin rahatlıkla kendi risk analizini yapabileceği, ikinci aşamada ise saha ziyareti üzerinden bir danışmanın o şirkete gidip şirketin ne gibi iyileştirmeleri yapması gerektiği ile ilgili süreç analizlerini yapıp danışmanlık verdikten sonra karbon emisyonlarının nereye çekileceği konusunda projenin fizibilitesinin de yapılmasını planlandığı ifade edildi. Tüm bunların bir rapor haline getirilip, şirketin bankaya kredi başvurusu yapabilecek hale gelmesinin sağlanacağı belirtildi. Bunun bir yeşil kredi veya iklim kredisi olarak düşünülebileceği ifade edildi. İş Bank'ın bu noktada uygun görüyorsa o krediyi şirkete sağlayabileceği, süreç içerisinde düzenli bir şekilde verilerin girişinin yapılması ile dönüşümün izlenebileceği belirtildi.

B4G DIŞ TOPLANTI RAPORU

- İş Bank'tan bu süreçte doğrulamanın nasıl gerçekleştirileceği konusunda soru yöneltildi. Buna karşılık, doğrulamanın saha ziyareti aracılığı ile gerçekleşeceği belirtildi ve doğrulamanın kritikliği vurgulandı. Kim tarafından, nasıl ve hangi standartlara göre yapılacağı tartışıldı. Verilerin doğrulanma sürecinin üçüncü bir parti tarafından yapılmasının B4G'nin önceliği olduğu belirtildi.
- Çağrı Köseyener tarafından, projenin sağlıklı yürüyebilmesi için hangi ölçek, hangi büyüklükteki firmaların tercih edilmesi gerektiğinin projenin başarısı açısından en önemli konu başlığı olduğu belirtildi. Eczacıbaşı Holding olarak büyük ölçekte bir firma oldukları için iyi bir örnek teşkil etmedikleri belirtildi. Karbon emisyonlarının kontrol edildiği, denetlendiği bilgisi paylaşıldı. Projenin bir çıktısı olarak küçük ve orta ölçekli firmalara nasıl etki edilebileceği gündeme getirildi. Bu konudaki tecrübelerin onlara nasıl aktarılabilceği vurgulandı.
- Ölçek ve sektörün yanı sıra bölgesel olarak da seçimin önemli olduğu vurgulandı. Captanomy'den Cem Menase'ye birlikte çalıştığı firmaların Yeşil Mutabakat, ölçekleme konularında ne kadar bilgisi olduğu sorusu yöneltildi. Cem Menase birkaç farklı boyutta şirketle deneyimleri olduğunu paylaştı. Büyük şirketlerin bir uzman kadrosuna sahip olduğu, böyle bir aracın personel maliyetlerini %50 oranında azalttığı ifade edildi. Kobilerin böyle bir uzmanlığı, kaynağı olmadığı için böyle bir aracın onların hayatına etkisinin çok daha büyük olacağı belirtildi. Daha önce bu aracı kullanan kişinin ilkökul mezunu olduğu ve hiçbir şekilde bir uzmanlığı olmamasına rağmen, çok rahatlıkla aracı kullandığı ifade edildi.
- İMSAD'dan Aygen Erkal, bu konu ile ilgili görüş bildirerek, önceki deneyimlerinde firma seçimi yapmak yerine gerekiyorsa sektör seçtikleri, ondan sonra da talep toplandığı bilgisi paylaşıldı. Talep toplandıktan sonra kriterlerin belirlendiği ve çalışmada yer almak isteyen firmaların sorulduğu belirtildi. Sonrasında, firmaların sektörlerine bakılıp eksik sektör olması durumunda dernekleriyle temas kurulduğu ifade edildi. Bu modelin burada da uygulanabileceği konusunda görüş bildirildi. Bir dernek ile iş birliği yapmak için icra kurulunda veya çalışma grubunda yer alması gerektiğinin altı çizildi. Önce sektör belirleyip sonra bu sektörlerin aktif dernekleri varsa onları listeleyip onlardan destek istemenin faydalı olabileceği ifade edildi.
- Ölçek ve sektörün yanı sıra ciro içerisinde ihracat rakamının da koyulması konusunda öneride bulunuldu. Başak Demir tarafından başvuru sırasında, başvuru formunda bu bilginin sorulacağı belirtildi.

B4G DIŞ TOPLANTI RAPORU

- EBRD ve Escarus ile görüŐmeler gerçekteŐtirildiĐi, eğitim içeriğinin hazırlanması konusunda kendilerinden dönüŐ beklendiği belirtildi

KATILIMCILAR

Őükrü Ünlütürk (B4G)
TunçaĐ Ően (TÜDÖKSAD)
Can Akıncılar (İŐ Bank)
Koray Hatipoglu (TÜDÖKSAD)
Nilufer AktaŐ (ImpactMaze)
Meral Uslu (İMMİB)
Saygın Özgen (TİM)
Miray Arslan (B4G)
Hansın Dogan (UNDP)
Nezahat Yıldırım (B4G)
Canan Derinöz Gencil (TÜRKCİMENTO)
Aygen Erkal (İMSAD)
Serkan Türk (TÜRKCİMENTO)
Derya Sargın Malkoç (İŐ Bank)
Emre Metin
Cem Menase (Captanomy)
Merve Birdal Griessl (B4G)
Basak Demir (B4G)
Gülberk Ertap (İSO)
Hilal Kazan (İSO)
Serpil Çimen (TÇÜD)
Çağrı Köseyener (Eczacıbaşı Holding)
Ali ErtuĐrul (USB Certification)